

Ta'lim tizimidagi innovatsiyalar

Ergasheva Barno Nuriddin qizi

Oriental universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada biz ta'lim tizimidagi yangiliklarni o'rganamiz. Maqolada ta'limni yaxshilashda qo'llaniladigan turli usullar, bu usullarning natijalari va ularning o'quvchilarga ta'siri yoritiladi. Maqola ta'limning kelajagi haqida munozara bilan yakunlanadi va keyingi innovatsiyalar bo'yicha takliflar beradi.*

Kalit so'zlar: *innovatsiyalar, ta'lim tizimi, usullar, natijalar, ta'sir, kelajak, takliflar.*

So'nggi bir necha yil ichida ta'lim tizimi bir qator o'zgarishlarga duch keldi. Texnologiyaning rivojlanishi va jamiyat ehtiyojlarining o'zgarishi bilan ta'lim tizimini takomillashtirishning yangi usullari joriy etildi. Ta'lim tizimidagi innovatsiyalar nafaqat ta'lim sifatini oshirdi, balki uni o'quvchilar uchun yanada qulayroq qildi. Ushbu maqolada ta'lim tizimidagi ayrim yangiliklar va ularning o'quvchilarga ta'siri haqida to'xtalamiz.

Ta'lim tizimini takomillashtirishning bir qancha usullari joriy etildi. Eng muhim yangiliklardan biri bu sinfda texnologiyadan foydalanishdir. Kompyuterlar, planshetlar va boshqa elektron qurilmalardan foydalanish o'rganishni yanada interaktiv va qiziqarli qildi. Onlayn ta'lim ham mashhur usulga aylandi, ayniqsa pandemiya davrida maktablar yopilishi kerak edi. Onlayn ta'lim talabalarga o'z tezligida va dunyoning istalgan nuqtasidan o'rganish imkonini beradi.

Yana bir usul - loyihaga asoslangan ta'lim. Bu usul talabalarni loyiha ustida ishlashni va amaliy tajriba orqali o'rganishni o'z ichiga oladi. Bu tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish va ijodkorlikni oshirishda samarali ekanligi isbotlangan.

Qaytarilgan sinf modeli yana bir yangilikdir. Ushbu modelda talabalar darsga

kelishdan oldin ma'ruzalarni tomosha qiladilar yoki materiallarni o'qiydilar. Darsda o'qituvchi o'quvchilarga mashg'ulotlar va muhokamalar orqali olingan bilimlarni qo'llashga yordam beradi. Bu usul o'quvchilarni qiziqtirish va faol o'rganishni rag'batlantirishda samaraliroq ekanligi aniqlandi.

Ushbu usullarning natijalari quvonarli bo'ldi. Ushbu usullarni qo'llagan talabalar o'quv samaradorligi va faolligini ko'rsatdilar. Sinfda texnologiyadan foydalanish imkoniyati cheklangan o'quvchilar uchun ham ta'limni yanada qulayroq qildi.

Loyihaga asoslangan ta'lim ijodkorlik va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali ekanligi aniqlandi. Ushbu usuldan foydalangan talabalar muammoni yechish qobiliyatlari va mavzuni chuqurroq tushunishlarini ko'rsatdilar.

O'zgaruvchan sinf modeli ham faol o'rganishni rag'batlantirish va o'quvchilar faolligini oshirishda samarali ekanligi aniqlandi. Ushbu usuldan foydalangan talabalar test va topshiriqlarni bajarishda yaxshilanganligini ko'rsatdilar.

So'nggi yillarda ta'lim tizimida bir qancha o'zgarishlar ro'y berdi, ta'lim sifatini oshirish va uni o'quvchilarga yanada qulayroq qilish maqsadida yangi usul va texnologiyalar joriy etilmoqda. Ushbu yangiliklar talabalarga sezilarli ta'sir ko'rsatdi va ushbu maqolada biz ta'lim tizimidagi eng muhim o'zgarishlarni ko'rib chiqamiz.

Ta'lim tizimidagi eng muhim yangiliklardan biri bu texnologiyani darsda qo'llashdir. Kompyuterlar, planshetlar va boshqa elektron qurilmalardan foydalanish o'quvchilar uchun o'rganishni yanada interaktiv va qiziqarli qildi. Onlayn ta'lim ham mashhur usulga aylandi, ayniqsa pandemiya paytida maktablar yopilishi kerak edi. Onlayn ta'lim talabalarga o'z tezligida va dunyoning istalgan nuqtasidan o'rganish imkonini beradi.

Yana bir joriy qilingan usul bu loyihaga asoslangan ta'limdir. Bu usul talabalarni loyiha ustida ishlashni va amaliy tajriba orqali o'rganishni o'z ichiga oladi. Bu tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish va ijodkorlikni oshirishda samarali ekanligi isbotlangan.

Qaytarilgan sinf modeli so'nggi yillarda mashhurlikka erishgan yana bir

yangilikdir. Ushbu modelda talabalar darsga kelishdan oldin ma'ruzalarni tomosha qiladilar yoki materiallarni o'qiydilar. Darsda o'qituvchi o'quvchilarga mashg'ulotlar va muhokamalar orqali olingan bilimlarni qo'llashga yordam beradi. Bu usul o'quvchilarni qiziqtirish va faol o'rganishni rag'batlantirishda samaraliroq ekanligi aniqlandi.

Ushbu usullarning natijalari quvonarli bo'ldi. Ushbu usullarni qo'llagan talabalar o'quv samaradorligi va faolligini ko'rsatdilar. Sinfda texnologiyadan foydalanish imkoniyati cheklangan o'quvchilar uchun ham ta'limni yanada qulayroq qildi.

Loyihaga asoslangan ta'lim ijodkorlik va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali ekanligi aniqlandi. Ushbu usuldan foydalangan talabalar muammoni yechish qobiliyatlari va mavzuni chuqurroq tushunishlarini ko'rsatdilar.

O'zgaruvchan sinf modeli ham faol o'rganishni rag'batlantirish va o'quvchilar faolligini oshirishda samarali ekanligi aniqlandi. Ushbu usuldan foydalangan talabalar test va topshiriqlarni bajarishda yaxshilanganligini ko'rsatdilar.

Biroq, sinfda texnologiyadan foydalanish bo'yicha ham ba'zi xavotirlar mavjud. Ba'zi odamlar texnologiya talabalarni chalg'itishi va sinfdagi odamlarning o'zaro ta'siri sifatini pasaytirishi mumkin, deb hisoblashadi. Yana bir tashvish - onlayn ta'limdan foydalanish, bu texnologiyaga ega bo'lgan va foydalana olmaydigan talabalar o'rtasida tafovut yaratishi mumkin.

Ushbu tashvishlarni bartaraf etish uchun sinfda texnologiya va odamlarning o'zaro ta'siri o'rtasidagi muvozanatni topish muhimdir. Shuningdek, barcha talabalar texnologiya va onlayn ta'lim olish imkoniyatiga ega bo'lishini ta'minlash muhimdir.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, ta'lim tizimidagi yangiliklar ta'limni o'quvchilar uchun yanada qulay va qiziqarli bo'ldi. Ta'lim tizimida yanada innovatsiyalarga, jumladan, virtual va to'ldirilgan reallikdan sinfda foydalanish, shaxsiylashtirilgan ta'lim, sun'iy intellektni ta'lim tizimiga integratsiya qilish zarur. Bu yangiliklar ta'lim tizimini o'zgartirish va barcha talabalar uchun ta'lim sifatini oshirish imkoniyatiga ega.

Ta'lim tizimidagi innovatsiyalarni qo'llanilayotgan yondashuv, metodologiya yoki texnologiya asosida har xil turlarga bo'lish mumkin. Ta'lim tizimida keng tarqalgan innovatsiyalarning ayrim turlari:

1. Texnologik innovatsiyalar - bu o'rganish tajribasini yaxshilash uchun kompyuterlar, planshetlar, mobil qurilmalar va dasturiy ilovalardan foydalanishni o'z ichiga oladi. Ushbu innovatsiyalar orasida onlayn o'quv platformalari, virtual sinflar va ta'lim o'yinlari mavjud.
2. Pedagogik innovatsiyalar – bu innovatsiyalar o'qitish uslublari va amaliyotidagi o'zgarishlarni o'z ichiga oladi, masalan, loyiha asosida o'qitish, aralash ta'lim va teskari sinf modeli.
3. Strukturaviy innovatsiyalar – bu innovatsiyalar ta'lim tizimi tuzilmasidagi o'zgarishlarni, masalan, kompetensiyaga asoslangan ta'lim, shaxsiylashtirilgan ta'lim va moslashuvchan ta'lim yo'llarini o'z ichiga oladi.
4. Baholash innovatsiyalari – bu innovatsiyalar o'quvchilarning o'qishini baholash usulidagi o'zgarishlarni, masalan, kompetensiyaga asoslangan baholash, formativ baholash va haqiqiy baholashni o'z ichiga oladi.
5. O'quv dasturlari innovatsiyalari – bu innovatsiyalar fanlararo ta'lim, loyiha asosidagi ta'lim va shaxsiylashtirilgan ta'lim kabi o'quv dasturlari mazmuni va yetkazib berishdagi o'zgarishlarni o'z ichiga oladi.
6. Ijtimoiy innovatsiyalar – bu innovatsiyalar o'quvchilarning bir-biri bilan va keng jamoatchilik bilan o'zaro munosabatidagi o'zgarishlarni o'z ichiga oladi, masalan, hamkorlikda o'rganish, xizmat ko'rsatish va jamoatchilik asosida o'rganish.
7. Siyosat innovatsiyalari – bu innovatsiyalar ta'lim siyosati va boshqaruvidagi o'zgarishlarni o'z ichiga oladi, masalan, ustav maktablari, maktab tanlash va natijalarga asoslangan moliyalashtirish.

Xulosa va takliflar:

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, ta'lim tizimidagi yangiliklar ta'limni o'quvchilar uchun yanada qulay va qiziqarli bo'ldi. Biroq, texnologiyadan foydalanish va onlayn ta'lim haqida ham ba'zi xavotirlar mavjud. Ushbu tashvishlarni bartaraf

etish uchun sinfda texnologiya va odamlarning o'zaro ta'siri o'rtasidagi muvozanatni topish muhimdir. Shuningdek, barcha talabalar texnologiya va onlayn ta'lim olish imkoniyatiga ega bo'lishini ta'minlash muhimdir.

Kelajakda ta'lim tizimida yanada innovatsiyalarga ehtiyoj bor. Bunga o'qituvchilar, siyosatchilar va texnologiya kompaniyalari o'rtasidagi hamkorlik orqali erishish mumkin. Innovatsiyalar ta'lim sifatini oshirish, faol o'rganishni rag'batlantirish va o'quvchilarni kelajakdagi mehnat bozoriga tayyorlashga qaratilishi kerak.

Keyingi innovatsiyalar bo'yicha takliflar sinfda virtual va to'ldirilgan reallikdan foydalanish, shaxsiylashtirilgan ta'lim va sun'iy intellektni ta'lim tizimiga integratsiyalashni o'z ichiga oladi. Bu yangiliklar ta'lim tizimini o'zgartirish va barcha talabalar uchun ta'lim sifatini oshirish imkoniyatiga ega.

Adabiyotlar:

1. 2017-yil 29-noyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligini tashkil etish to'g'risida"gi qaror
2. O'zbekiston Respublikasining ta'lim to'g'risidagi qonuni. T .: "O'zbekiston" nashriyoti, 1997. 36 b.
3. Mirziyoev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini himoya qilish mamlakat taraqqiyoti va xalq farovonligining garovidir. - Toshkent., "O'zbekiston", 2016 y.
4. Mirziyoev SH.M. Biz buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - Toshkent., "O'zbekiston", 2017 y.
5. Mirziyoev SH.M., Ma'rifat dunyoni qutqaradi.-Toshkent., "Ma'naviyat", 2017 y.